

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.130/2024/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Ügyvédi Iroda1 (cím9, ügyintéző: dr. Csóka László ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (cím2) **felperesnek** a Dr. Szabó Zsolt Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Szabó Zsolt ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím1) **alperes** ellen jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Törvényszék 19.M.70.110/2022/48. sorszámú ítélete ellen az alperes által 49. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint elsőfokú és 30.100 (harmincezer-egyszáz) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 118.960 (száztizennyolcezer-kilencszázhatvan) forint eljárási és 96.319 (kilencvenhatezer-háromszáztizenkilenc) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Ítéleti tényállás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás szerint a felperes 2009. február 1. napjától állt az alperes alkalmazásában fogászati asszisztens, klinikai fogászati higiénikus munkakörben, teljes munkaidős határozatlan idejű munkaviszonyban. A felperes munkaszerződés szerinti munkavégzési helye az alperes cím10 úti magánrendelője, illetőleg a cím11i OEP rendelő volt, ahol az alperes cég1 finanszírozott rendelést folytatott a cég2tal kötött megbízási, illetve helyiséghasználati szerződés alapján. Az alperes a budapesti magánrendelőben fogkrémeket is árusított egyéb fogászati eszközökkel együtt.

[2] A felperes a cím11i cég1 rendelőben a pácienseknek az alperesi munkáltatói jogkör gyakorlójának tudomása nélkül több alkalommal ajánlott munkaidőben fogkrém márka márkájú fogkrémet, igény esetén azokat a páciensek részére beszerezte, a fogkrémet a beszerzési árat meghaladó összegért értékesítette. A fogkrémek átadására, illetve a vételár átvételére alkalmanként munkaidőben került sor a rendelő előtt vagy a váróteremben, „ami néhány percet vett igénybe, a munkavégzésben nem okozott fennakadást”.

[3] 2021. december 7. napján az alperes arról tájékoztatta levélben a felperest, hogy nem tartható fenn közöttük az a korábbi szóbeli megegyezés alapján kialakult helyzet, mely szerint a felperes a délutáni műszakokat a cím10 fogászati rendelőben látja el délelőttönként, holott a munkaszerződésében a cím11i rendelő szerepel. A levél szerint a cím11i cég1 szerződött praxis belépett a járási szoros praxis közösségbe és emiatt szükséges, hogy a cím11i fogászati rendelőben egy olyan személy legyen asszisztensként alkalmazva, aki egy kézben tudja tartani az összes szükséges dokumentációt, szükséges, hogy délelőtti és délutáni műszakokon is jelen legyen. Amennyiben a felperes a heti 40 órát nem tudja családi okok miatt ledolgozni, és emiatt az alperes nem tudja a továbbiakban erre az óraszámra bejelenteni, a munkaszerződés módosítása indokolt az alábbiak szerint: tekintettel arra, hogy a kérése alapján csak délelőtti műszakokat tud vállalni (9-14 óráig), ezáltal a korábbi megállapodás szerinti heti 40 órát nem tudja ledolgozni. 2022. január 1. napjától heti 20 órában kerül foglalkoztatásra, mivel a cím10 úti rendelőben a délelőtti műszakban csak ennyire van lehetősége az alperesnek. A felperes munkabére a heti óraszámmal arányosan változik. Amennyiben a fenti feltételeket nem tudja elfogadni, nem áll az alperes módjában a továbbiakban alkalmazni a felperest, mivel a munkaviszony fenntartása aránytalan sérelemmel járna.

A felperes 2021. december 30. napján válaszelevelében közölte az alperessel, hogy a korábbi megállapodástól eltérően meghatározott új munkarend, illetve beosztás szerinti módosítást nem tudja elfogadni, mivel két kiskorú gyermekét egyedül neveli.

Az alperes 2021. december 31-i levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy mivel a felperes a felajánlott munkaszerződés módosítást nem fogadta el, 2022. január 1. napjától a cím10 úti rendelőben hétfőtől péntekig 8-16 óráig tart a munkaidő-beosztása. A felperes a 2022. január 1-től február 7. napjáig keresőképtelen állományban volt.

[4] 2022. január 6. napján az alperesi munkáltatói jogkör gyakorlója rendelt a cím11i rendelőben, ahol egy páciens megemlítette részére, hogy a rendelőben vásárolt

fogkrémet használja, melyet a felperes ajánlott és hozott részére. Az alperes ezt követően információt gyűjtött, és így szerzett arról tudomást, hogy a felperes más páciensek részére is ajánlott és értékesített fogkrémet.

[5] Az alperes 2022. január 17. napján kelt és a felperessel 2022. január 19. napján közölt azonnali hatályú felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. A felmondás indokolása szerint 2022. január 6. napján a munkáltatói jogkör gyakorlója tudomására jutott, hogy a felperes több alkalommal a címli működési helyen fogkrémet ajánlott, illetve adott el több, ellátást igénybe vevő személynek. A leírt tevékenységre vonatkozóan az alperes engedéllyel nem rendelkezett, és mivel az alperes is folytat ilyen kereskedelmi tevékenységet, a felperes a leírt tevékenységével szándékosan veszélyeztette a munkáltató jogos gazdasági érdekeit. Ezen túlmenően mivel e tevékenységet a munkahelyén munkaidejében folytatta, megsértette a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségét is.

Kereset és ellenkérelem

[6] A felperes keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességére tekintettel kérte kötelezni az alperest 802.660.- forint kompenzációs kárátalány, 401.330.- forint végkielégítés, 467.388.- forint felmondási időre járó távolléti díj, 254.018.- betegszabadság, 57.268.- forint szabadságmegváltás és 2022. február 7. napjára járó munkabér megfizetésére.

[7] A felperes nem vitatta, hogy fogkrém márka fogkrémet ajánlott és értékesített a pácienseknek a címli rendelőben munkaidőben, de arra hivatkozott, hogy ez nem olyan súlyú magatartás, ami az azonnali hatályú felmondást megalapozza. Előadta, hogy e tevékenységével csekély haszonra tett szert, így az alperes jogos gazdasági érdekét nem sérthette súlyosan. Egyébiránt az alperes tudtával a címli rendelőben több alkalommal a budapesti rendelőből vitt fogkefét eladás céljából, mely árával elszámolt az alperessel. Állította, hogy munkaidőben munkavégzés céljából rendelkezésre állt.

[8] Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az alperes azt kívánta megtorolni, hogy a felperes nem fogadta el a munkaszerződés-módosítást. Az alperes nyilatkozatában előírányozta, hogy amennyiben a felperes nem fogadja el a heti 20 órás munkaviszonyt, a munkaszerződése megszüntetésre kerül. Az alperes tisztában volt azzal, hogy a felperes két kiskorú gyermeket nevel saját háztartásban egyedül, és a heti 20 órás munkaviszonyból származó jövedelemből nem tudja számukra a megélhetést biztosítani, így tisztában volt azzal is, hogy a munkaidő csökkentésére irányuló ajánlat nem elfogadható. Mindez igazolja, hogy az alperes nem kívánta fenntartani a munkaviszonyt.

[9] Emellett állította, hogy az alperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, védett tulajdonságként a családi állapotára és az anyaságára hivatkozott. Az

alperes egyetlen olyan dolgozójának kívánta a munkaszerződést hátrányosan módosítani, aki egyedülálló anya. Egyértelműen igazolt, hogy az a tény vezette az alperest a 20 munkaórás ajánlat megtételére, hogy ő egyedülálló anyaként csak délelőtti műszakot tud vállalni a címli rendelőben.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az azonnali hatályú felmondás indoka valós, okszerű, megfelel a jogszabályi követelményeknek: a felperes minősített kötelezettségszegést követett el. Előadta, hogy a kötelezettségszegés súlyánál nem a felperes által megszerzett haszon mértékét kell alapul venni, hanem azt, hogy a felperes engedély nélkül végzett olyan tevékenységet, amelyet az alperes is végez a magánrendelőben. A felperes az OEP rendelőben kereskedelmi tevékenységet nem végezhetett, ráadásul az alperestől eltérő termékeket szerzett be a pácienseknek üzleti haszonszerzés végett, rendszeresen. A felperes tevékenységével veszélyeztette az alperes és az önkormányzat közötti megbízási, illetve helyiséghasználati szerződést, mivel a cég1 rendelőben kizárólag fogorvosi tevékenység végezhető, figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy egészségügyi szolgáltatásért pénz nem fogadható el.

[11] Egyébiránt a felperes által ajánlott fogkrém nem volt megfelelő sem, káros anyagokat tartalmazott és a felperes nem hívta fel arra sem a figyelmet, hogy azt gyermekek nem használhatják. Miután az ajánlás az alperesi rendelőben történt, a páciensek azzal joggal azonosították az alperest.

[12] Nem történt joggal való visszaélés és az egyenlő bánásmódot sem sértette meg. A felperes kérte a 2021. december 27-i megbeszélésen, hogy 9-14 óra közötti időtartamban kelljen csak rendelkezésre állnia, amelyet az alperes úgy tekintett, hogy munkaszerződés módosítást szeretne. A munkáltatói utasításban nem szerepel, hogy munkaviszonya megszüntetése lenne kilátásba helyezve. Az a felperesi álláspont azonban nem elfogadható, hogy heti 40 órában van bejelentve, heti 40 órára kapja a fizetését, de ennek csak a felét dolgozza le fizikailag.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[13] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy a jogellenes munkaviszony megszüntetésre tekintettel fizessen meg az alperesnek 802.660.- forint kompenzációs kárátalányt, 401.330.- forint végkielégítést, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[14] A határozat indokolása szerint a perben az alperes kötelezettsége volt az azonnali hatályú felmondás indoka valóságának és okszerűségének, a felperes által elkövetett minősített kötelezettségszegésnek a bizonyítása. Az elsőfokú bíróságnak az azonnali hatályú felmondás szövegéből kiindulva kellett a felperesi magatartást értékelni, tekintettel arra, hogy az indoklás további indokra való kiterjesztése nem volt megengedett. Így az alperes azon

hivatkozásai, mely szerint a felperes elmulasztotta a kellő gondosságot a fogkrém összetevői kapcsán, illetőleg veszélyeztette az alperes praxisjogát, mert figyelmen kívül hagyta, hogy egészségügyi szolgáltatásért pénz nem fogadható el, illetve kereskedelmi tevékenység nem folytatható a cég1 rendelőben, nem voltak vizsgálhatók a perben. Az alperes az azonnali hatályú felmondás szerint azt róta a felperes terhére, hogy a munkavégzés helyén engedély nélkül fogkrémet ajánlott, illetve adott el az ellátást igénybe vevő személyeknek, és ezzel veszélyeztette az alperes jogos gazdasági érdekét, mert a munkáltató is folytat ilyen kereskedelmi tevékenységet.

[15] Az elsőfokú bíróság szerint az alperes nem bizonyított olyan súlyú felperesi kötelezettségszegést, amely jogszerűen vezethet az azonnali hatályú felmondáshoz. Tényként volt megállapítható, hogy a felperes a cím11i rendelőben az alperes engedélye nélkül fogkrém márka márkájú, fogkövesedés elleni fogkrémet ajánlott és adott el pácienseknek úgy, hogy ismert volt számára, hogy a cím10 rendelőben az alperes is árusított fogkrémet. Azt az állítását a felperes nem tudta igazolni, hogy a cím11i rendelőben az alperes tudtával a budapesti rendelőből vitt fogkefék árusítása történt. Ugyanakkor nem volt figyelmen kívül hagyható, hogy az alperesnek nem volt fő tevékenységi köre a fogkrém árusítás, tanú4 pedig megerősítette, hogy az alperes egyébiránt olyan fogkrémet is árusított, amely a közismert drogériákban is kapható. Azt is figyelembe vette a bíróság, hogy habár lehetett átjárás a cím11i és a budapesti rendelő között, a felperes az eltérő városban lévő rendelőben folytatta a tevékenységét. A felperessel együtt dolgozó fogorvos úgy nyilatkozott, hogy a felperes szinte minden páciensnek ajánlotta a fogkrémet, ugyanakkor a felperes által nem vitatott mértéken túli eladás nem volt bizonyított a perben. A felperesi magatartás az elsőfokú bíróság szerint nem veszélyeztette a szintén fogkrémet értékesítő alperes jogos gazdasági érdekét az azonnali hatályú felmondást megalapozó mértékben. Nem állt rendelkezésre olyan bizonyíték, ami igazolta volna, hogy a felperes az alkalmi fogkrém eladás miatt az azonnali hatályú felmondást megalapozó mértékben megszegte a munkavégzési, rendelkezésre állási kötelezettségét azzal, hogy a munkahelyen munkaidőben folytatta azt. A kihallgatott tanúk a perben mindössze egy-egy alkalom vonatkozásában nyilatkoztak, de azokból megállapítható, hogy a fogkrém, illetve az ellenérték átvétele minimális időt vett igénybe. A felperessel együtt dolgozó fogorvos megerősítette, hogy a felperes minden alkalommal rendelkezésre állt a munkavégzésre, a tevékenysége nem okozott semmilyen fennakadást a munkában. Mindezen körülményeket együtt mérlegelve az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesi magatartás nem volt olyan súlyú, amely megalapozottan vezetett volna az azonnali hatályú felmondáshoz. Az azonnali hatályú felmondás vizsgálatakor ugyanis az arányosság és a fokozatosság elvét is figyelembe kell vennie a bíróságnak. A felperesi magatartással azonban a munkaviszony azonnali hatályú felszámolása nem állt arányban. Miután a bíróság az intézkedés jogellenességét állapította meg, nem vizsgálta az e körben tett alapelvi sérelmekre történő hivatkozást.

[16] Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a felperes nem ismerte az alperes és az önkormányzat közötti szerződést, a fogkrém árusítása pedig nem minősül egészségügyi szolgáltatásnak. A cég1 ÁSZF továbbá azt tartalmazza, hogy a finanszírozó csak abban az esetben mondhatja fel azonnali hatállyal a finanszírozási szerződést, amennyiben a szolgáltató a kötelezettségét a finanszírozó írásbeli felhívása ellenére ismételten megszegi. A felperes tevékenységének esetleges aggályos voltát a vele együtt dolgozó fogorvos sem jelezte a felperesnek, illetőleg az alperes felé sem. Így ezen indokok se lehettek megalapozottak.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[17] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatását és a felperes részére megállapított végkielégítés mellőzését.

[18] Hivatkozásképpen előadta, hogy a felperes munkavégzési helyeként az alperes mindkét telephelye meg volt jelölve a munkaszerződésben, a cím10 és a cím11i telephely egyaránt. A felperes többnyire a cím11i rendelőben végezte a munkáját, legtöbbször tanú4 fogorvossal együtt dolgozva. Az alperes kizárólag márka megnevezés márkájú termékeket (fogkrémek, fogkefék és egyéb szájapolási eszközök) forgalmaz a cím10 telephelyen, amelyről a felperes is tudomással bírt.

[19] Az alperes törvényes képviselője a 2022. január 6. napján szerzett tudomást arról, hogy a felperes a cím11i rendelőintézetben munkaidőben a saját maga által forgalmazott fogkrém márka márkájú fogkrémet ajánl és értékesít az alperes páciensei számára, mely megkérdőjelezhető minőségű. Néhány napos utánajárást követően az alperes azzal szembesült, hogy a felperes a rendelő páciensei számára folyamatosan és már hosszabb ideje árusítja a fenti márkájú termékeket, munkaidejében, az alperes tudomása és engedélye nélkül. Ezzel a tevékenységével a felperes az alperes vállalkozása által értékesített hasonló, versengő terméket árusított.

[20] A felperes tudomással bírt arról, hogy a cím10 rendelő az alperes magánpraxisának helyszíne, míg a cím11i rendelő úgynevezett cég1 rendelő, ahol kizárólag államilag finanszírozott alapellátás folytatható, magánrendelés nem, az alperes a betegeket társadalombiztosítási alapon látja el. A cím11i rendelőben semmilyen fogápolási termék értékesítése nem történhet. A felperes tudomással bírt arról, hogy az alperes kizárólag a cím10 telephelyén magánpraxisban folytat ilyen tevékenységet, ahol a felperes által kínált terméktől más fogápolási terméket kínált. A felperes szándékosan veszélyeztette az alperes jogos gazdasági érdekét, mivel ezt a tevékenységet munkaidőben, a munkahelyén folytatta, megsértve ezzel a rendelkezésre állási és a munkavégzési kötelezettségét is. Mindezt alátámasztja a felperes saját személyes nyilatkozata, aki elmondta, hogy „Az általam ajánlott fogkrémmel azonos funkciójú fogkrémet az alperes is forgalmazott. Amikor a váróban történt a fizetés, az általában néhány másodpercet vett igénybe és kb. havi 15-20 fogkrém eladására került sor.” Ezen felperesi nyilatkozat teljes mértékben alátámasztja a jogellenesség súlyát, azt, hogy a felperes szándékosan versengő terméket árusított a munkaidejében és a munkahelyén az alperes pácienskörének, mely egy hosszabb ideje tartó, havonta 15-20 alkalommal történő értékesítést takart. A felperes bizonyítottan olyan súlyú kötelezettségszegést tanúsított, amely jogszerűen vezetett a munkaviszony azonnali hatályú felmondásához. Ez egyértelműen megalapozza a súlyos kötelezettségszegést, egyben a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tevő magatartást.

[21] Téves az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy az alperes nem bizonyított olyan súlyú felperesi kötelezettségszegést, amely jogszerűen vezethet a munkaviszony azonnali hatályú felmondásához. Lényeges kötelezettségnek minősíthető a munkavállaló munkavégzési, rendelkezésre állási, utasításteljesítési kötelezettsége, a munkavállaló jogos gazdasági érdekeinek védelme. A bírói gyakorlat szerint lényeges, súlyos kötelezettségszegés a kár bizonyításának hiányában is megalapozza a munkaviszony szankciós megszüntetését (BH2013.253). Erre tekintettel nincs jelentősége annak, hogy a felperes csak pár száz forint hasznót tett el a saját maga által árusított termékekre. Nem a felperes bevétele alapozza meg a kötelezettségszegés súlyát, hanem a hosszabb ideje tartó, havi 15-20 alkalommal történő engedély nélküli termék értékesítés a munkahelyen és munkaidőben. A felperes vevőkörének bővítésére az alperes pácienskörét felhasználva folytatta engedély nélküli tevékenységét és a munkáltatójával versengő tevékenységet folytatott munkaidőben.

[22] A jogos gazdasági érdek védelme veszélyeztetési tényállás, nincs szükség konkrét munkáltatói érdeksérelem bekövetkezésére. Az Mt. 8. § (1) bekezdésének szóhasználatából egyértelmű, hogy konkrét érdeksérelem bekövetkezésének hiányában is megszegi a munkavállaló e kötelezettségét. A bírói gyakorlat szerint a munkáltató jogos gazdasági érdekének veszélyeztetése lényeges kötelezettségszegés (2004.1056.EH). A munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt sem önálló foglalkozásként, sem mással jogviszonyba lépve nem folytathat olyan üzleti, üzemi vagy egyéb tevékenységet, amely versenyt teremt munkáltatójával (BH1996.164, BH1996.666). Az Mt. 8. § (1) bekezdése alapján a munkáltató joggal várhatja el, hogy a munkavállaló tudását, munkaerejét az ő számára biztosítsa és ne saját vállalkozására folytassa. A felperes abban az esetben járt volna el helyesen, amennyiben az alperes által forgalmazott terméket ajánlja szigorúan a cím10 magánrendelőben történő vásárlás útján és nem a cím11i rendelőben. Ezzel szemben az alperes az amerikai székhelyű fogkrém márka gazdasági társaság érdekkörében járt el az értékesítések során, saját haszonszerzési célzattal az rendszer1 útján beszerzett terméket árulta. Nincs jelentősége annak, hogy a tevékenységéből csak csekély haszna származott. A bírói gyakorlat szerint az engedély nélküli magáncélú munkavégzés a munkahelyen általában jogszerű indoka a rendkívüli felmondásnak (MD.I.238). A felperes maga is úgy nyilatkozott az előkészítő iratában, hogy az alperes által forgalmazott termékek közül egyet sem értékesített az alperes érdekkörében eljárva. A felperes elismerő nyilatkozatára és végzettségére figyelemmel megállapítható, hogy tudatának át kellett fognia, hogy az általa saját haszonszerzés érdekében rendszeresen végzett kereskedelmi tevékenysége ellentétes az alperes gazdasági érdekével, mivel nem az alperes által forgalmazott termékeket ajánlotta a betegeknek, továbbá elismerte, hogy tudta, hogy ahol ezt a tevékenységet végzi, az közfinanszírozott egészségügyi ellátást nyújtó rendelő, ahol az alperes nem rendelkezik kereskedelmi engedéllyel. Hangsúlyozta, hogy a felperes magatartása havonta több alkalommal folyamatosan megvalósított tudatos kötelezettségszegés volt. E körben hivatkozott az EH2004.156 számú határozatra, ami lényeges kötelezettségszegésnek tekintette az alperes jogos gazdasági érdekének veszélyeztetését és azt, hogy a felperes súlyosan gondatlan magatartásával veszélyeztette az alperes megszerzett engedélyét.

[23] A felperes az alperes engedélye és hozzájárulása nélkül saját hasznára a cég1 rendelőben folytatta tevékenységét. Valótlan az az állítása, hogy az alperes részéről elvárás

lett volna felé vagy más munkavállaló felé, hogy szájhygiéniai eszközöket, termékeket ajánljon és adjon el a betegeknek. Tudta a felperes, hogy ezt címl1-en nem lehet. A munkavállaló köteles a munkahelyén – konkrét feladat hiányában is – teljes munkaidőben rendelkezésre állni munkavégzés céljából és nem saját vállalkozását építgetni a munkáltatójával versengő módon a munkaidejében. tanú4 tanúvallomása megerősíti, hogy rendelési időben történtek a fogkrém értékesítések.

[24] Az elsőfokú bíróság elbagatellizálta a felperes magatartását, nem vette figyelembe azt, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója nem tanú4, hanem tanú5 volt. Az alperes fogászati tevékenységgel foglalkozik fő tevékenységi körként, emellett melléktevékenységi körébe tartozik a szájápolási termékek forgalmazása. tanú4 tanúvallomása igazolta továbbá, hogy a felperes szinte minden páciensnek ajánlotta a fogkrémet.

[25] Iratellenes az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy a felperes által nem vitatott mértéken túli eladás nem volt bizonyított a perben. A felperes tárgyaláson tett nyilatkozatában elismerte azt, hogy havonta 15-20 alkalommal, tehát nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen értékesített az alperes magánrendelőjében egyébként nem forgalmazott fogkrémet. Mindez önmagában is megalapozza a súlyos kötelezettségszegést. Hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat szerint a felmondásban megfogalmazott több indok közül elégséges, ha egy olyan ok is bizonyítást nyer, amely a súlya miatt alkalmas a jogviszony megszüntetésére (EBH2018.M.18). Bizonyítást nyert az, hogy a felperes üzletszerű tevékenységet folytatott a munkahelyén a munkaidejében, ráadásul az alperes által a magánrendelőjében forgalmazottól eltérő, azaz versengő terméket árusított folyamatosan, hosszabb időn keresztül. Ez lehetetlenné teszi a munkaviszony további fenntartását. Nem helytálló az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy a felperesi magatartással a munkaviszony azonnali felszámolása nem állt arányban. Ezen túl a bírói gyakorlat szerint jogellenesen jár el a munkavállaló akkor, ha olyan vállalkozásba kezd, amely személyes közreműködése révén potenciálisan versenytársa lehet a munkáltatónak.

[26] Téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a felperes 2022. január 1-től február 7. napjáig volt keresőképtelen állományban. A táppénzes okiratok szerint a felperes 2022. január 10. napjától január 23. napjáig volt táppénzen, január 24. napjától keresőképes volt. A felperest nem illeti meg végkielégítés, tekintettel arra, hogy a munkaviszonya január 17. napján megszüntetésre került, így az nem állt fenn három év időtartamban.

[27] Az azonnali hatályú felmondásnak semmi köze nem volt a munkáltatói utasításhoz, a felperes arra adott válaszeleveléhez, de a betegszabadságaihoz sem, ezen túl pedig ahhoz sem, hogy a felperes a heti 40 órás munkaidőt rendszeresen nem dolgozta le. A felperes munkaviszonyának megszüntetéséhez az azonnali hatályú felmondásban szereplő ok vezetett.

[28] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét helyesen értékelte, a megállapított tényekből helyes jogi következtetést vont le, ítélete az anyagi jognak is megfelel. Helytállóan mérlegelte az elsőfokú bíróság úgy, hogy a felmondás az arányosság és fokozatosság követelményének sem felel meg. Lényeges, hogy az írásbeli munkaszerződés megkötését követően a felek között utóbb a munkavégzés helyére is kiterjedő szóbeli munkaszerződés-módosítás jött létre és a felperes ennek megfelelően végezte a tevékenységét. A szóbeli munkaszerződés-módosítást a felperes sem 30 napon belül, sem ezt követően nem támadta meg, a felek a megállapodott módosításnak megfelelően teljesítették a kötelezettségeiket. Az alperesnek a szóbeli munkaszerződés módosítást követően nem volt már joga a felperes munkaszerződését egyoldalú munkáltatói utasítással határozatlan időre megváltoztatni a napi munkavégzés helye, ideje és munkabére tekintetében. Az alperes mégis a 2021. december 30-i utasítással egyoldalúan meghatározta a felperes munkavégzési helyét, munkaidő-beosztását 2022. januártól kezdődően. A felperes ezt nem volt köteles elfogadni. Az alperes ezt követően az előzetes 2021. december 27-i nyilatkozatának megfelelően járt el, melyben figyelmeztette a felperest arra, hogy amennyiben a munkaszerződés módosítást nem fogadja el, akkor a munkaviszonyát megszünteti, mely ténylegesen meg is történt.

[29] A felperes vitatja az alperes azon állítását, hogy a címli cég1 rendelőben – általános érvennyel – semmilyen fogápolási termék vagy bármely egyéb termék értékesítése nem történhetett volna meg. Az alperes a peres eljárás során visszatérően és tévesen hivatkozott arra, hogy a fogkrém értékesítés az egészségügyi szolgáltatás körébe tartozna. Az alperes azon előadása, hogy a fogkrém gyógyászati terméknek minősül, valótlan állítás. A 47.74 gyógyászati termék kiskereskedelme szakágazatba gyógyászati termék, ortopédiai cikk, gyógyászati segédeszköz szakosodott kiskereskedelme tartozik. A kereskedelmi forgalomban kapható fogkrém eladása nem tartozik az egészségügyi szolgáltatás körébe, az a száj- és fogápoló kiskereskedelmet is magába foglaló 47.75. illatszer-kereskedelem tevékenységi körben található.

[30] tanú4 tanúvallomása szerint, aki a felperessel rendszeresen folyamatosan együtt dolgozott, a felperes munkavégzése során folyamatosan rendelkezésre állt, munkavégzésével kapcsolatban kifogás nem merült fel. A tanú nyilatkozott arról is, hogy a fogkrém eladás, ajánlás, igen rövid időt, 1-2 percet vett igénybe, a felperes munkavégzésével kapcsolatban pedig semminemű kifogás nem merült fel, a felperes a munkáját megfelelően ellátta. Egyébiránt a felperesnek rendelkezésre állt a munkaközi szünet is, amikor bizonyosan nem kellett munkát végeznie, és a munkáltató rendelkezésére állnia. tanú4 a felperes munkavégzése során – függetlenül attól, hogy az alperessel megbízási vagy munkaviszonyban állt – ténylegesen a felperes közvetlen munkahelyi vezetőjeként minősült. Maga az alperesi törvényes képviselő is úgy nyilatkozott személyes meghallgatása során, hogy tanú4 azzal, hogy őt személyes közreműködőként helyettesíti, az ezzel járó felelősséget is átveszi. A felperes alappal feltételezhette azt, hogy az esetenként néhány alkalommal részben munkaidőben, részben munkaidőn kívül történő fogkrém ajánlási és fogkrém eladási tevékenységéről kifejezett tudomással bíró tanú4 fogorvos jelezné felé, ha ezzel a tevékenységgel bármiféle probléma merülhet fel. Ilyen jelzés azonban nem érkezett. A felperesnek nem kellett sem tudnia, sem feltételeznie, hogy néhány fogkrém ajánlása, illetve eladása az alperes gazdasági érdekeit olyan súlyosan érintené, amely azonnali hatályú

felmondást megalapozna. tanú⁴ tanú is nyilatkozott arról, hogy amikor azt tapasztalja, hogy egy páciensnek nem jó a szájhygiéniája, akkor ő is szokott ajánlani terméket, van, hogy ez megegyezik az alperes által forgalmazott termékkel, de van, hogy egy drogériában megvásárolható termék. tanú⁴ is ajánlott tehát az alperes által forgalmazott terméktől eltérő más terméket is, az ő jogviszonyát azonban az alperes nem tartotta indokoltnak megszüntetni. Az alperesnek az arányosság és a fokozatosság elve alapján lehetősége lett volna arra is, hogy tudomásszerzést követően felhívja arra a felperest, hogy fogkrémet ne ajánljon és ne értékesítsen.

[31] Az alperesi fellebbezésben hivatkozott bírósági döntvények a felperes tevékenységéhez nem kapcsolódnak. A felperes munkaviszonya fennállása alatt sem önálló foglalkozásként, sem mással jogviszonyra lépve nem folytatott a munkáltatójával versengő tevékenységet. A felperes a fogkrém márka cég termékeinek vásárlója volt, e céggel semminemű egyéb kapcsolatban nem állt. Nem valós az az alperesi hivatkozás, hogy a felperes rendszerlt épített volna, ez nem is bizonyított. A felperes az általa megvásárolt fogkrémet magánszemélyként Facebook ismerőseinek esetenként, néhány alkalommal pedig fogorvosi kezelést igénybe vevő pácienseknek értékesítette.

[32] Az alperesi munkáltató a felmondás közlését követően a felmondás indokát utóbb nem bővítheti. Az EH2004.1056. számú döntéssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a kifogásolt felperesi tevékenység nem veszélyeztette az alperes megszerzett engedélyét. Arra az esetre biztosított a finanszírozó cég¹ részére a finanszírozási szerződés azonnali hatályú felmondásának joga, ha a szolgáltató a közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatás nyújtásával azonos helyen és időben nem közfinanszírozott egészségügyi ellátást nyújt. Arról a felperes is tudomással bírt, hogy a nyújtott egészségügyi szolgáltatásért (fogászati kezelésért) nem lehet ellenszolgáltatást elfogadni az alperes címlli rendelőjében, miként tudomással bírt a hálapénz elfogadásának tilalmáról is. Az egészségügyi szolgáltatás körébe nem tartozik a fogkrém eladása. Az alperes által hivatkozott szupermarketek, drogériák egyebek mellett fogkrémet árulnak, de nem nyújtanak egészségügyi szolgáltatást. A felperes magánszemélyként a saját maga által megvásárolt fogkrémet adta tovább, melyből minimális jövedelemhez jutott. A fogkrémek nem képezték alperes tulajdonát, így a NAV próbavásárlás sem állapíthatta volna meg azt, hogy az alperes számla nélkül értékesít. Az alperes azon vélekedését, miszerint a cég¹ rendelőben bármilyen pénzmozgás egyáltalán nem történhet meg, okirat nem támasztja alá.

[33] A másodlagos fellebbezés körében arra hivatkozott, hogy a felperest megilleti a végkielégítés, mert a munkaviszonyát az alperes nem felmondással, hanem azonnali hatályú felmondással szüntette meg. A felmondási idő biztosítása esetén a felperes munkaviszonya a három éves időtartamot meghaladta volna. Ennek okán a felperesnek az egy havi végkielégítésre várománya volt, és a végkielégítés megfizetésének elmaradása az alperesi jogellenes munkáltatói intézkedéséből eredt kárként.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[34] A fellebbezés – az alábbiak szerint – alapos.

[35] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges, egyben elégséges bizonyítást lefolytatta, az alapján a tényállást helyesen állapította meg, de a levont jogi következtetésével a másodfokú bíróság nem értett egyet, ezért a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[36] A lefolytatott bizonyítás eredményeképpen azt volt megállapítható, hogy az alperes a fogorvosi szolgáltatás mellett a cím10 magánrendelőjében fogászati termékeket, fogkeféket és fogkrémet árusított, a cím11 a cég1 rendelés keretében azonban ilyen fogászati kiegészítő termékeket nem árult, kereskedelmi tevékenységet nem folytatott. Mindezekről a felperesnek is tudomása volt. A felperes a cég1 rendelőben az alperes által biztosított szolgáltatás nyújtása közben, az alperes nevében eljárva az alperes által a magánrendelőben értékesített terméktől eltérő fogkrémet ajánlott és árusított munkaidőben a pácienseknek, melyből saját jövedelemre tett szert. tanú4 tanúvallomása szerint a felperes valamennyi páciensnek ajánlott ilyen fogkrémet és azt saját haszonszerzés végett értékesítette. A felperes az egyes fogrémek után bevallása szerint 300 forint jövedelemre tett szert. A fogkrémek értékesítésére részben munkaidőben került sor, az értékesítés rendszeres és folyamatos volt, a felperes saját nyilatkozata szerint is havi 15-20 alkalommal történt értékesítés hosszabb időn keresztül.

[37] Az Mt. 8. § (1) bekezdése az általános magatartási követelmények között szabályozza, hogy a munkáltató a munkaviszony fennállása alatt – kivéve, ha erre jogszabály feljogosítja – nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné. A másodfokú bíróság szerint a fent hivatkozott felperesi magatartás, az alperesi szolgáltatásnyújtás közbeni, alperes nevében történő, alperes által árulttól eltérő termék értékesítése saját jövedelemszerzés céljából alperes tudta és hozzájárulása nélkül a cég1 rendelőben, ahol az alperes maga sem folytatott kereskedelmi tevékenységet, egyértelműen sértette az Mt. 8. § (1) bekezdését.

[38] Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltató vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi.

[39] A másodfokú bíróság szerint az Mt. 78. §-a nem a fokozatosság és arányosság figyelembevételét, hanem a jogszabályban meghatározott valamennyi kógens törvényi feltétel meglétét követeli meg, melyek a perbeli esetben megvalósultak. A bírói gyakorlat szerint a

jogszerű felmondást sem méltányosságból, sem pedig olyan körülményekre tekintettel nem lehet hatálytalanítani, amelyek a munkaügyi jogvita keretein kívül esnek (MK. 95.I.b)

[40] A felperes a kötelezettségszegést egyértelműen szándékosan követte el: a felperes tudatában volt annak, hogy az alperes a cím10 rendelőben fogkrémeket árul, a cég1 rendelőben ilyen kereskedelmi tevékenységet nem végez, és tanúvallomások igazolták azt is, hogy az alperesi törvényes képviselő mindenkinek felhívta a figyelmét arra, hogy a rendelőben nem szabad pénzt elfogadni. A felperes maga a 2022. július 7-i beadványában nyilatkozott úgy, hogy „értékesítést végzett egy másik cég képviselőjében”. A felperesi kötelezettségszegést önmagában az a tény is alátámasztja, amire a felperes ugyanezen előkészítő iratban nyilatkozott, hogy a felperes a bökényföldi rendelőben egyáltalán nem ajánlott és nem értékesített senkinek olyan fogkrémet, melyet nem az alperes árusít. A felperes a 13. számú tárgyalási jegyzőkönyvben személyes meghallgatásakor is elismerte, hogy az általa ajánlott és eladott fogkrémeket egy külső cég forgalmazza, az általa ajánlott fogkrémmel azonos funkciójú fogkrémet egyébként az alperes is forgalmazott. Előadása szerint a fogkrémeket 3500.- forintért vette és 3800.- forintért értékesítette. Volt arról tudomása, hogy az alperes forgalmaz fogkrémeket, de azt is tudta, hogy ezt csak a cím10 magánrendelőben teszi, ahol az általa ajánlott termékeket sosem ajánlotta. Nyilatkozatában azt is elismerte, hogy tudta, hogy a cég1 rendelőben szolgáltatásért pénzt nem fogadhat el.

[41] Helyesen utalt rá az alperes, hogy a megszerzett jövedelem mértéke irreleváns volt, mivel az Mt. 8.§ (1) bekezdése veszélyeztetési tényállást szabályoz. Önmagában nem az alperes cégjegyzékbe bejegyzett tevékenységi körének és a TEÁOR számnak volt jelentősége, egyértelmű volt ugyanis, hogy az alperes fogászati termékeket, így fogkrémet is árul. A bírói gyakorlat szerint a munkáltató jogos gazdasági érdekeinek veszélyeztetése megállapítható abban az esetben is, ha a munkavállaló közreműködésével azonos jellegű, de eltérő típusú terméket forgalmaz (BH1999.133., BH2007.26.). Ezen túl a felperes saját jövedelemszerző magáncélú tevékenységéhez az alperes ügyfélkörét használta fel, ugyanakkor a vásárlók számára az alperes munkavállalójaként lépett fel. A felperes mind a rendelőben, mind Facebook hirdetésben ajánlotta a fogkrém márka fehérítő fluorid fogkrémet, a páciensek előtt azonban ő az alperes munkavállalójaként lépett fel, az általa árult termék olybá tűnt, mintha az alperes javasolná és árulná, de a felperes azt nem egyeztetette az alperessel. Mindezzel a felperes maga teremtett konkurenciát az alperessel szemben, egyúttal azonban a konkuráló tevékenységet az alperes nevében eljárva folytatta.

[42] Az, hogy tanú4nak, akik az alperessel személyes közreműködői jogviszonyban állt, volt tudomása a felperes magatartásáról, irreleváns, tekintettel arra, hogy tanú4 nem minősült a munkáltatói jogkör gyakorlójának, ezáltal nem is adhatott engedélyt munkaidőben a felperes saját hasznára végzett jövedelemszerző tevékenységre. A tanú azt is elmondta, hogy azért sem jelzett, mert személyes közreműködőként a felek közötti megállapodásokról nem volt tudomása. A tanú ha fogorvosként ajánlott is fogászati terméket, a cég1 rendelőben azt nem szerezte be és nem értékesítette magasabb áron saját jövedelem megszerzése céljából. A felperesnek valóban munkaköri feladata volt fogászati asszisztensként a helyes szájjápolásra való figyelemfelhívás, de az alperes által árult terméktől eltérő, nem egyeztetett termék alperes páciensei részéről történő beszerzése és saját haszonszerzés végett történő értékesítése nyilvánvalóan nem lehetett munkaköri feladata, sőt, az éppen hogy ellentétes volt a

munkaviszony céljával, és az alperes jogos gazdasági érdekét egyértelműen sértette. Nem volt vitatott, hogy az alperesi törvényes képviselő a fogkrém értékesítésekről nem tudott.

[43] A következősen érvényesülő bírói gyakorlat szerint a munkáltató jogos gazdasági érdekének veszélyeztetése lényeges kötelezettségszegés (EBH2004.1056). A felperes ezen kötelezettségét jelentős mértékben megszegte. tanú4 tanúvallomása is megerősítette, hogy a felperes szinte majdnem mindenkinek ajánlotta a fogkrémet, míg az alperes által forgalmazott terméket nem ajánlotta. A tanúvallomások igazolták, hogy az alperesi törvényes képviselő mindenkinek felhívta a figyelmét arra, hogy a rendelőben nem szabad pénzt elfogadni semmiért nem. Emellett a felperes a jövedelemszerző tevékenységét köteles lett volna az alperesnek bejelenteni és vele egyeztetni, amelyet elmulasztott. A felperes nem engedélyezett tevékenységét huzamosabb időn keresztül rendszeresen munkaidőben végezte, ráadásul oly módon, hogy az alperes pácienseinek az alperes munkavállalójaként értékesített az alperessel versengő terméket saját haszonszerzése végett.

[44] Mindezek alapján teljesültek az Mt. 78.§ (1) bekezdésben foglalt kógens jogszabályi feltételek, a minősített kötelezettségszegés megvalósult, így az alperes jogszerűen szüntette meg a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással.

[45] A másodfokú bíróságnak határoznia kellett a felperes joggal való visszaélésre és egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos kérelméről is. A perben végül nem volt vitatott az alperesi tudomásszerzés ideje, melyet az alperes 2022. január 6. napján állapított meg. Ez önmagában cáfolja a felperes egyenlő bánásmód megsértésére és joggal való visszaélésre történő hivatkozását, mivel a felek közötti vita korábbra datálódott. Emellett az alperes már úgy létesített munkaviszonyt a felperessel, hogy tudta, hogy egyedülálló anya, aki kiskorú gyermekeit neveli, ezt a munkaszervezés során figyelembe is vette, korábban erre tekintettel határozta meg a felperes munkaidő-beosztását. Ebben a felek előadása egyező volt.

[46] Az tény, hogy a felek között vita alakult ki a tekintetben, hogy a felperes 2022. január 1-től miként dolgozik az alperesnél. Az alperes az eredeti munkaszerződésre hivatkozott a munkavégzési hely tekintetében, a felperes pedig a kialakult szóbeli megállapodásra. Az azonban nem volt vitatott, hogy a felperes teljes munkaidőben állt az alperes alkalmazásában. A felperes a gyerekeire hivatkozással csak a délelőtti műszakot, 9-14 óráig tartó munkavégzést tudott vállalni, ami azonban nem töltötte ki a heti 40 órát. Ebből vita alakult ki a felek között. A felperes személyes meghallgatásakor a 13. számú tárgyalási jegyzőkönyvben maga is megerősítette, hogy javasolta, hogy hagy dolgozza le a 20 órát három nap alatt, hogy a fennmaradó két napon legyen még lehetősége munkát vállalni. Előadta azt is, hogy érzékelte, hogy csökken a betegszám, továbbá, hogy konfliktusos lett a viszonya az alperesi törvényes képviselő lányával. Nem cáfolta, hogy a december 27-i megbeszélésen csak 9-14 órai műszakokat vállalt.

[47] A perbeli időben alkalmazandó Mt. 7.§ szerinti joggal való visszaélést a felperes nem bizonyította, míg az egyenlő bánásmód tekintetében az alperes az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 19.§ szerint eljárva bizonyította, hogy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, a felperes védett tulajdonsága és a felmondás, mint hátrány között nem áll fenn az okozati összefüggés, a felmondás indoka a felperesi minősített kötelezettségszegés volt. Az eset összes körülménye alapján sem egyenlő bánásmód megsértése, sem joggal való visszaélés nem volt megállapítható.

[48] Alapos az alperes fellebbezése a tekintetben is, hogy még ha jogellenes lett volna a felmondás, a felperes akkor sem jogosult végkielégítésre. Az Mt. 77.§ (2) bekezdése szerint a végkielégítésre való jogosultság feltétele, hogy a munkaviszony a felmondás közlésének vagy a munkáltató jogutód nélküli megszűnésének időpontjában a (3) bekezdésben meghatározott tartamban fennálljon. A törvény előerjesztői indokolása is hangsúlyozza, hogy a jogosultság megállapításánál a megszüntető jognyilatkozat közlése és nem a munkaviszony utolsó napja az irányadó. Miután a munkaviszony megszüntetésének napja 2022. január 19. napja volt, és ez a keresetindításra tekintettel sem módosult, a felperes 2019. február 1-jével létesült munkaviszonyának időtartama nem érte el az Mt. 77.§ (3) bekezdésben meghatározott időtartamot. Így a felperes végkielégítésre a munkaviszony megszüntetés jogellenessége esetén sem lenne jogosult.

[49] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Záró rész

[50] A pervesztes felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes alperes első- és másodfokú perköltségének megfizetésére. Az alperes a 2022. június 10-i megbízási szerződés alapján 500.000.- forint megbízási díjat számított fel azzal, melyet a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) 2. § alapján megítélt. Az alperes másodfokú perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti mértékben érvényesített, annak összegét a másodfokú bíróság erre tekintettel határozta meg.

[51] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért a le nem rótt eljárási és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli a Pp. 95. § (1) bekezdése alapján. A fellebbezési illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdésén alapul.

[52] Az alperes a tárgyi költségfeljegyzési jogos perben tévesen rótt le a fellebbezési illetéket, azt az Itv. 80.§ (1) bekezdése alapján visszaigényelheti.

[53] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[54] Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 365. § (2) bekezdése kizárja.

Budapest, 2024. szeptember 19.

dr. Vajas Sándor s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

dr. Bicskei Ildikó s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró